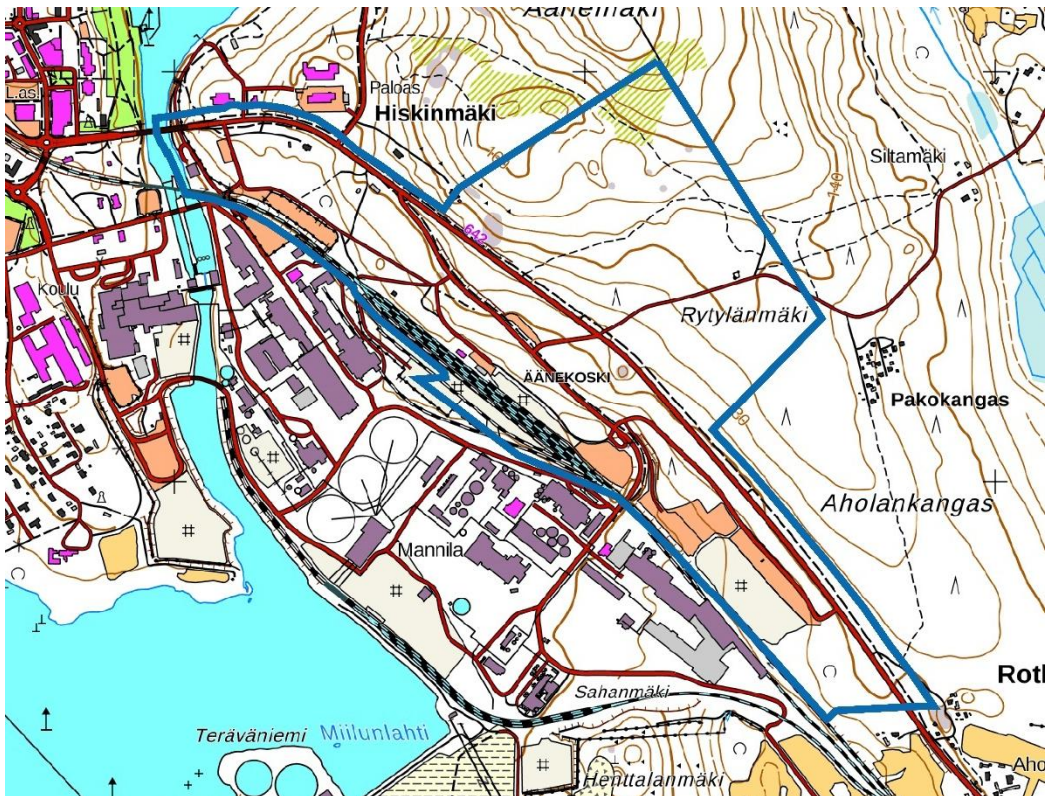

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

HISKINMÄEN ASEMAKAAVA

1.7.2019, päivitetty 10.1.2020, 6.6.2022
Ramboll Finland Oy

Päiväys 10.1.2020, päivitetty 6.6.2022
Laatija Tanja Konstari (vireilletulo), Laura Kömi (ehdotusvaihe)
Tarkastaja Minna Lehtonen
Hyväksyjä Nina Marjoniemi, kaavoituspäällikkö – Äänekosken kaupunki
Kuvaus Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

SISÄLTÖ

1.	SUUNNITTELUALUE	2
2.	SUUNNITTELUN LÄHTÖTIEDOT JA TAVOITTEET	2
3.	KAAVATILANNE, LAADITUT SUUNNITELMAT JA SELVITYKSET	2
3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	2
3.2	Maakuntakaava	3
3.3	Yleiskaava	4
3.4	Asemakaava	5
3.5	Muut kaavaan liittyvät selvitykset ja suunnitelmat	6
4.	VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	7
5.	OSALLISET	7
6.	MAANKÄYTTÖSOPIMUS	7
7.	OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN	8
8.	AIKATAULU	8
9.	YHTEYSTIEDOT	9

1. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijaitsee Hiskinmäen alueella nykyisen metsäteollisuusalueen yhteydessä ja lähi-alueilla Äänekoskentien varrella. Alue sijaitsee Äänekosken keskustasta lähimmillään noin 0,5 kilometriä ja enimmillään noin 2,5 kilometriä kaakkoon. Suunnittelualue on pinta-alaltaan noin 100,4 hehtaaria. Alue rajautuu lännessä rautatiehen, luoteessa Äänekosken siltaan sekä puistoalueeseen, pohjoisessa ja idässä Äänekoskentiehen sekä etelässä metsäalueeseen. Suunnittelualueen suurpiirteinen raja-
aus on esitetty kansilehdellä. Raja-
aus on täsmäntynyt suunnittelun edetessä.

Suunnittelualue on osittain asemakaavoitettua. Suunnittelualue on pääosin Metsä Board Oyj:n omistuksessa. Kiinteistöt 992-871-1-4, 992-871-2-2 ja 992-895-0-642 ovat valtion maata.

Suunnittelualueen kaavoittamaton osa on nykyisin valtaosin metsäaluetta sekä liikennöintialuetta. Kaavamuu-
tosalue on pääosin teollisuusalueeksi kaavoitettua, mm. liikennöinti- ja pysäköintialueena käytettävää aluetta sekä lisäksi piha-, puisto-, vesi- ja yleisen tien aluetta. Alueen eteläosassa on 1940-luvulla rakennettu rautatieasema, joka on nykyisin tavaraliikennekäytössä. Rautatiease-
man läheisyydessä on asumattomia, purkukuntoisia rivitaloja. Alueen luoteisosassa kosken itäran-
nalla on biotuotetehtaan raakavedenotamo.

Alueen pohjoisosasta on viime vuosien aikana purettu pois entisen lukion rakennuksia sekä radan varresta vanhoja puurivitaloja. Wahlmannin talo ja ns. Hiskin mökki on siirretty pois alueelta.

Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee rautatien länsipuolella metsäteollisuuden tuotantolaitosten rakennuksia sekä alueen koillis- sekä kaakkoispuolella Äänekoskentien varrella muutamia asuinrakennuksia.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖTIEDOT JA TAVOITTEET

Kaavan laatimiseen on ryhdytty Metsä Board Oyj:n aloitteesta. Kaavan tavoitteena on osoittaa alueelle asemakaavassa teollisuustoiminnalle varattua aluetta. Tavoitteena on lisäksi mahdollistaa alueelle toimivat liikennöintiratkaisut. Lisäksi kaavamuu-
toksessa tarkistetaan alueen nykyiset ase-
makaavamerkin-
nät.

Kaavan laadinnassa otetaan huomioon alueelta havaittujen liito-oravien elinympäristöt.

3. KAAVATILANNE, LAADITUT SUUNNITELMAT JA SELVI- TYKSET

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Päätös tuli voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

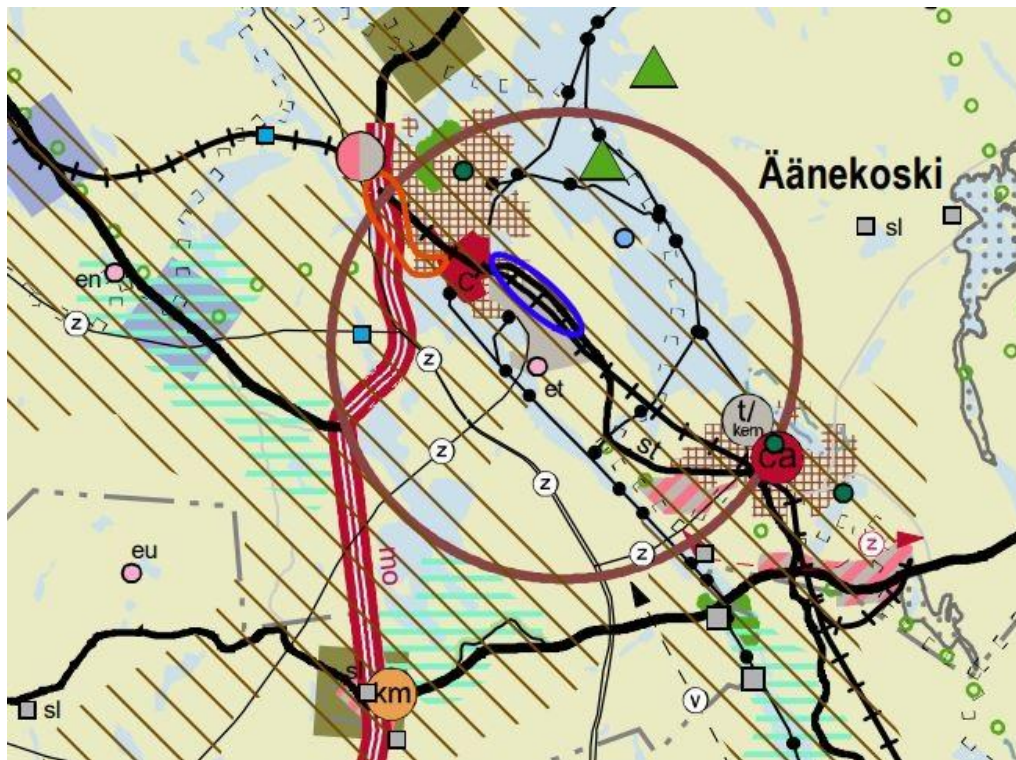
1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2 Maakuntakaava

Keski-Suomen maakuntakaava on tullut 28.1.2020 lainvoimaiseksi maakuntavaltuuston hyväksymispäätöksen mukaisena.

Suunnittelualue on maakuntakaavassa pääosin teollisuus- ja varastoaluetta, jolla on/jolle saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Merkinnällä osoitetaan alue, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen ja lähiympäristön suunnittelussa tulee huomioida vaarallisten aineiden käyttöön, varastointiin ja kuljetuksiin liittyvät riskit. Alueiden käytön suunnittelussa on turvattava maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt.

Alueen pohjoisosa on seudullisesti merkittävän tiivistettävän taajaman aluetta. Koko suunnittelualue sijoittuu laajaan kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen. Suunnittelualueen länsiosassa on rautatie. Äänekoskentie on osoitettu seututieksi (st). Äänekoski on osoitettu maakuntakaavassa seutukeskukseksi.

Kuva 1. Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Kaavoitettavan alueen sijainti on osoitettu tummansinisellä soikiolla.

Keski-Suomen liitto on käynnistänyt rullaavan maakuntakaavoituksen. Tarkoituksena on ylläpitää yhtä, jatkuvasti päivittyvää maakuntakaavaa. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa muutetaan voimassa olevaa kokonaismaakuntakaavaa vain kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040.

Vireille saatettu Keski-Suomen maakuntakaava 2040 käsittelee seudullisesti merkittävää tuuli-voiman tuotantoa, hyvinvoinnin aluerakennetta ja liikennettä. Kaavaluonnos muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin voimassa oleva maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040:n ikuinen osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä sen liite olivat nähtävillä 7.9. - 30.10.2020. I-OAS on jatkuvasti voimassa oleva rullaavan maakuntakaavan osallistumisen ja arvioinnin periaatteita määrittelevä dokumentti, jota täydentää kulloisistakin muutostarpeista kertova erillinen liite.

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 on edennyt valmisteluvaiheen nähtävillä oloon. Valmisteluvaiheen aineistot olivat nähtävillä 7.3. - 5.5.2022 välisen ajan.

3.3 Yleiskaava

Äänekoski 2030 osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017 ja se on saanut lainvoiman heinäkuussa 2017. Osayleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu elinkeinoelämän aluetta (T), joka varataan yrityksille ja työpaikoille. Alueen länsiosassa radan länsipuolella on elinkeinoelämän aluetta (TT), joka varataan suurteollisuudelle ja siihen liittyville toiminnoille.

Äänekoskentien pohjoispuolella suunnittelualueelle on osoitettu yleiskaavassa lähivirkistysaluetta (VL) sekä maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Äänekoskentien varteen tien länsi-/eteläpuolelle on osoitettu suojaviheraluetta (EV). Koski on vesialuetta (W) ja sen länsipuolinen puisto-alue on osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL).

Suunnittelualueelle on osoitettu kaksi suojeltavaa rakennusta tai rakennettua ympäristöä (SR): Hiskin mökki ja Äänekosken rautatieasema.

Elinkeinoelämän alueen eteläosaan sekä maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä aluetta (luo-1). Kaavamääräyksen mukaan alueen puusto tulee säilyttää tai hoitaa niin, että liito-oravan pesimäpuut ja niitä suojaavat puut sekä ravinnonhankinnan kannalta riittävä puusto säilytetään.

Pohjoisosan lähivirkistysalueelle on osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti.

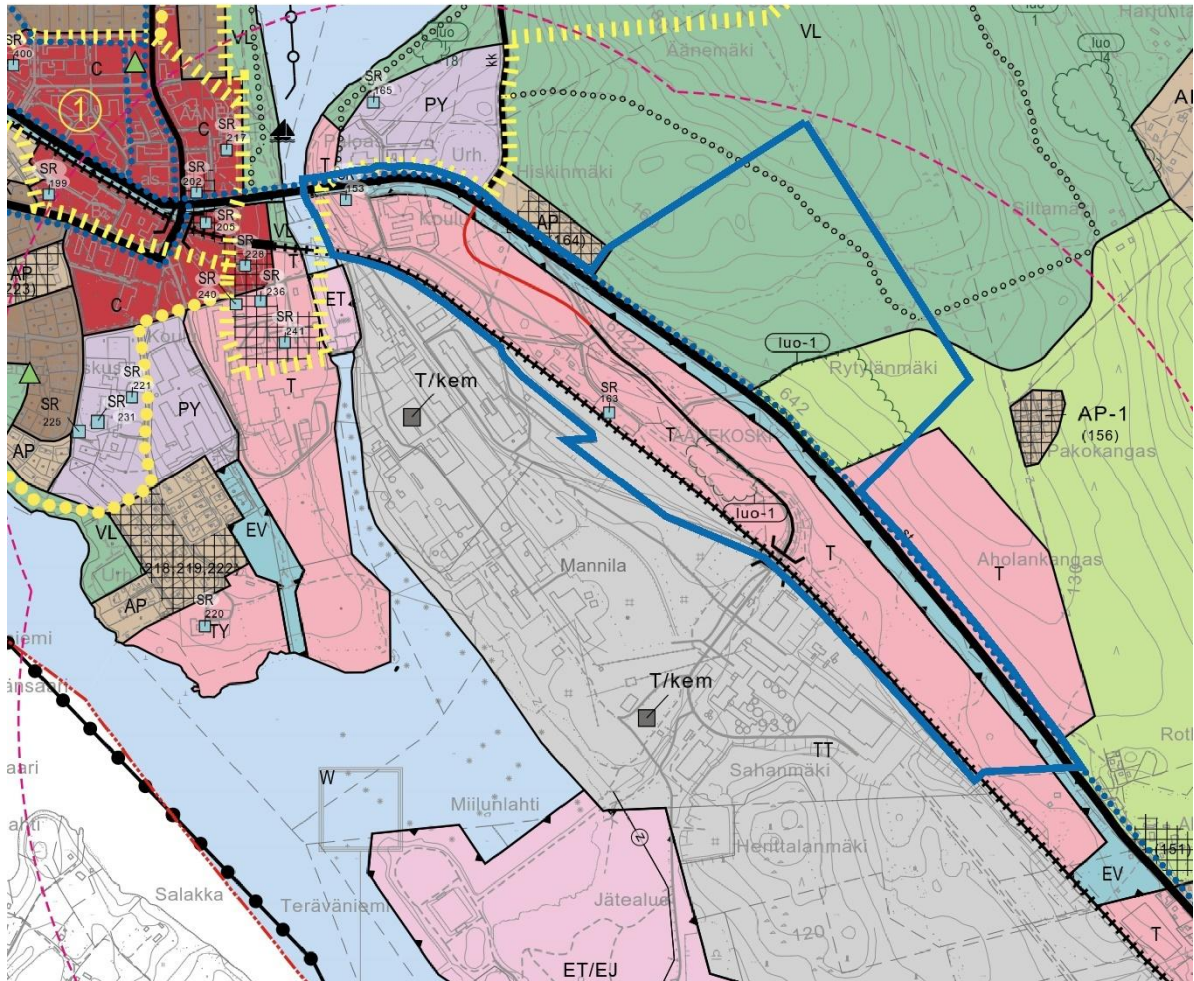
Suunnittelualue sijoittuu suuronnettomuusvaarallisen laitoksen konsultointivyöhykkeelle. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista konsultointivyöhykkeelle tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Elinkeinoelämän alueelle on osoitettu pääsytien sekä uuden tien ja linjan merkinnät. Sarvelantien ja rautatien risteykseen on osoitettu merkintä: eritasoliittymä ilman liittymää. Rautatie on osoitettu pääradaksi ja liikennepaikaksi. Radan mahdolliset melu- ja tärinähaitat on otettava huomioon asemakaavoja laadittaessa ja radan parantamistoimia suunniteltaessa.

Äänekoskentie on osoitettu seututieksi (st). Tien itä-/pohjoispuolelle on osoitettu koko kaava-alueen matkalta pyöräilyn pääväylä.

Alueen luoteisosa kuuluu kehittämisalueeseen 2. Äänejärvi. Kaavamääräyksen mukaan aluetta kehitetään monipuolisena ja ympärivuotisena virkistyspalveluiden, kulttuurin, matkailun ja vapaa-ajan alueena. Alueelle suunnitellaan ja toteutetaan eri väestöryhmille soveltuva kaupunkipuisto, jossa erityistä huomiota kiinnitetään monipuolisten liikunta- ja kulttuuripalvelujen sekä laadukkaan rakennetun puiston toteuttamiseen. Alue kytetään tiiviiksi, toiminnalliseksi osaksi kaupungin ydinkeskustaa. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan erityisesti huomioon kävely, pyöräily ja esteettömyys.

Yleismääräysten mukaan rautatien, valtatie ja muiden yleisten teiden mahdolliset melu- ja tärinähaitat on otettava huomioon asemakaavoja laadittaessa ja liikenneväylien parantamistoimia suunniteltaessa.

Kuva 2. Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelualan liikimääräinen raja on osoitettu tummansinisellä.

Äänekosken maankäytön rakennemalli 2022 (Rakenneyleiskaavan päivitys 2019)

Äänekosken rakenneyleiskaavan 2016 on kaupunginvaltuusto hyväksynyt 3.11.2008. Äänekosken rakenneyleiskaavan päivitys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.11.2019, 72 §. Kaava on oikeusvaikutukseton. Suunnittelualueelle on osoitettu kehittyvää yritystoiminnan ja työpaikkojen aluetta sekä tiivistyvän kaupunkikeskustan aluetta. Rautatie on osoitettu kehitettäväksi ratayhteydeksi. Kaakko-luode-suuntaisesti on osoitettu kaupunkikeskustojen välisen toiminnallisen yhteyden merkintä. Alue sijaitsee kehitettävällä kaupunkimaisella alueella. Äänekoskentien itäpuolella on virkistys- tai kevyen liikenteen yhteystarve.

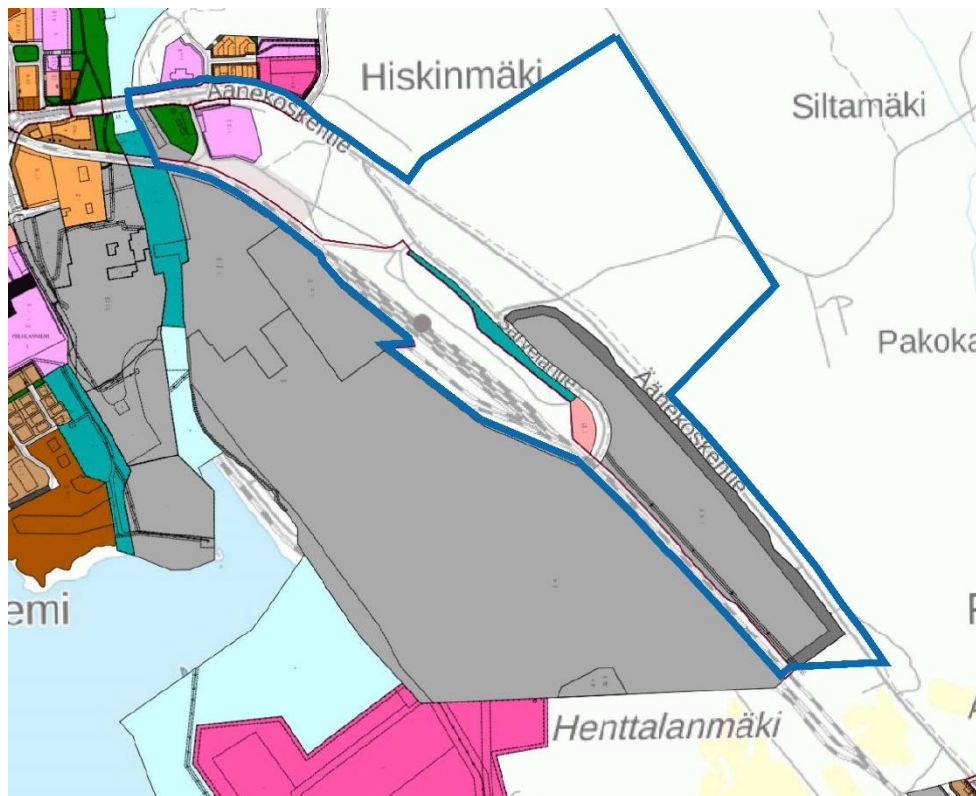
3.4 Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa eri aikoina laadittuja asemakaavoja. Alueen eteläosaan ja rautatien ympäristöön laadittu asemakaava on vahvistettu vuonna 1983 ja alueen pohjoisosan asemakaavat on hyväksytty/vahvistettu vuosina 1993, 1994, 1998, 1991 ja 2017.

Alueen keskivaiheilla Äänekoskentien ja rautatien välisellä alueella sekä Äänekoskentien pohjois-/itäpuolella ei ole voimassa asemakaavaa.

Suunnittelualue on voimassa olevissa asemakaavoissa teollisuusrakennusten korttelialuetta (TT), varistorakennusten korttelialuetta (TV-1), opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YO), autopaikkojen korttelialuetta (LPA), yleistä pysäköintialuetta (LP), rautatiealuetta (LR), suojaviheraluetta (EV), puistoa (VP-1), yleisen tien aluetta (LT) sekä katualuetta.

Suunnittelualue rajoittuu lännessä Kartonkitehtaan asemakaavan muutokseen, joka on hyväksytty 24.6.2013 sekä CP Kelco Oy:n asemakaavan muutokseen, joka on tullut voimaan 29.8.2018.

Kuva 3. Ote asemakaavayhdistelmästä. Suunnittelualueen likimääräinen raja on osoitettu tummansinisellä.

3.5 Muut kaavaan liittyvät selvitykset ja suunnitelmat

Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat

- Äänekoski 2030 osayleiskaavan aineisto (kuten Äänekosken yleiskaavan liito-oravaselvitys (Agriborealis osk, Kypärä T. 2016)
- Äänekosken ja Suolahden taajamien laajennusalueiden luontoselvitys (Suunnittelukeskus Oy, 2006)
- Metsäliiton ja Vapon biodieselhanke – Äänekosken liito-oravaselvitys (Essnature, 2010)
- Muistio maastokäynnistä tilalle Kanta-Mannila RN:O 28:36 (Äänekoski, Paadentaipale) (Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskus, 2013)
- Ääneniemen koillisrannan asemakaavan luontoselvitys. (TMI Pohjanmaan Luontotieto, 2014)
- Luontoselvitys, Liito-orava (Sweco, 2015)
- Luontoselvitys Äänekosken Mörtinrannassa (Agriborealis osk., 2017)
- Äänekosken modernin rakennusperinnön inventointi (Keski-Suomen museo, 2014)
- Museoviraston rakennusinventointi, Wahlmanin talo

Kaavatyön aikana laadittavat/laaditut selvitykset ja suunnitelmat

- Liito-oravaselvitys (Ramboll Finland Oy, 2019)
- Äänekosken tehdasalueen asemakaavan luontoselvitys (Ramboll Finland Oy, 2019)
- Rautatieasemaselvitys (Ramboll Finland Oy, 2019)
- Liittymätarkastelut 5.12.2019 (Ramboll Finland Oy, 2019)
- Lepakoiden talvikartoitus (Ramboll Finland Oy, 2020)

- Poikkeuslupahakemus liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämiseksi ja hävittämiseksi, 2020 ja Täydennys ja oikaisu liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämiseksi laadittuun poikkeuslupahakemukseen, 2021

4. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja alueen erityispiirteistä arvioidaan tätä kaavahanketta koskevat tavoitteet.

Kaavan vaikutukset kohdistuvat naapurikiinteistöihin, sosiaalisiin ja yhdyskuntataloudellisiin vaikutuksiin sekä ympäristöllisiin ja liikenteellisiin vaikutuksiin. Vaikutusten esiintyminen ja arviointi tapahtuu asiantuntijoiden, viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat ja inventoinnit sekä kartat. Vaikutusten arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta ja sen asetettuja tavoitteita nykytilanteeseen Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin.

Kaavan vaikutuksia arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta:

- 1) Ympäristölliset vaikutukset (pintavedet, luonto ja eläimistö)
- 2) Sosiaaliset ja yhdyskuntataloudelliset vaikutukset (asukkaiden arkielämän laatu, turvallisuus, viihtyisyys, yhdyskuntatekniset kustannukset)
- 3) Liikenteelliset vaikutukset (yhdyskuntarakenne, liikkumismuodot, raskas liikenne, kevyt liikenne ym.)
- 4) Vaikutukset rakennettuun ympäristöön (rakennuskulttuuri, maisema- ja taajamakuva)
- 5) Ilmastonmuutos (yhdyskuntarakenne, liikenne, energia)

Vaikutusten arviointi suoritetaan kaavaselostuksessa kaavan laatijan toimesta.

5. OSALLISET

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Kaavahankkeessa osallisia ovat:

- Suunnittelualueen ja lähiympäristön maanomistajat, vuokramiehet ja asukkaat sekä muut asianosaiset
- Äänekosken kaupungin tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta
- Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Keski-Suomen liitto
- Keski-Suomen museo
- Väylävirasto
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
- Keski-Suomen pelastuslaitos
- Äänekosken Energia Oy
- Elenia Oy
- Fingrid Oy
- Ääneseudun Ilona ry

6. MAANKÄYTTÖSOPIMUS

Kaupunki laatii maanomistajan kanssa maankäyttösopimuksen ennen kaavaehdotuksen hyväksymistä.

7. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Tiedottaminen

Kaavan vireille tulosta ja nähtävillä oloista tiedotetaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungin ilmoituslehdessä (Pikkukaupunkilainen) ja erillistiedoksiannolla mahdollisille ulkopaikkakuntalaisille osallisille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavan vireilletulosta on ilmoitettu kuulutuksella 28.8.2019. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä kaavaehdotuksen käsittelyyn asti Äänekosken kaupungintalon aulassa ja kaupungin kotisivuilla. Osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kaavatyön aikana. Aloitusvaiheessa on pidetty viranomaisneuvottelu.

Kaavaluonnos

Kaavan valmisteluaineisto (luonnosaineisto) oli nähtävillä 12.2.-11.3.2020 välisen ajan MRA 30 §:n mukaisesti Äänekosken kaupungintalon aulassa ja kaupungin kotisivuilla (www.aanekoski.fi). Luonnosvaiheen aikana osallisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavasta pyydettiin myös tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus pidetään virallisesti nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30 päivää Äänekosken kaupungin pääkirjastossa ja kaupungin kotisivuilla. Osallisilla on mahdollisuus antaa mielipide (muistutus) kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta annettu muistutus tulee toimittaa kirjallisena kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kaupungin perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn muistutukseen. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Kaavasta pyydetään lausunnot tarvittaessa ainakin seuraavilta:

- Keski-Suomen ELY-keskus
- Keski-Suomen liitto
- Keski-Suomen museo
- Väylävirasto
- Tekninen lautakunta
- Ympäristölautakunta
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
- Keski-Suomen pelastuslaitos
- Äänekosken Energia Oy
- Elenia Oy
- Fingrid Oy

Hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavaehdotuksen. Kaupunginvaltuuston päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

8. AIKATAULU

Kaavoitustyö on käynnistetty syksyllä 2019. Tarkentuneen tavoiteaikataulun mukaan kaavaluonnos oli nähtävillä alkuvuonna 2020.

Kaavaehdotus asetetaan nähtäville kesällä 2022. Kaavan hyväksyminen ajoittuu tavoiteaikataulun mukaan syksyyn 2022.

9. YHTEYSTIEDOT

Asemakaava ja asemakaavan muutos laaditaan yhteistyönä tilaajan, Äänekosken kaupungin (kaavoittava viranomainen) ja Ramboll Finland Oy:n (kaavoitustyöstä vastaava konsultti) kesken.

Kaavoitusviranomainen
Äänekosken kaupunki
Kaavoituspalvelut
Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski

Kaavan laatija
Ramboll Finland Oy
PL 718, 33101 Tampere

kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi
p. 020 632 2035
suunnitteluavustaja Paula Junikka
p. 020 632 2037

projektipäällikkö Minna Lehtonen
s-posti: minna.lehtonen@ramboll.fi

s-postiosoitteet ovat muotoa
etunimi.sukunimi@aanekoski.fi